

7529 Jz.

Warszawa, dnia 2 czerwca 1921r.

RS

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.

(SZTAB GENERALNY)
Oddział II Wydział Ew.Kres.

Nr. 23619/II

Do
Adjutantury Generalnej.

Przesyła się przy niniejszym do wiadomości i wykorzystania komunikat prasowy z dn.15 maja r.b. /Białoruś w oświetleniu prasy sowieckiej./

Załącznik 1.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA
L: Dz. 7529 Jz dnia 3 / VI / 19 21r.

Załącz. Wyciel

Za zgodność:

[Signature]
Szef Wydziału Ew.Kres.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

1-1 Sikorski ppułk.
Szef Sekcji.

70

K O M U N I K A T P R A S O W Y

z dnia 15 maja 1921r.

/Białoruś w oświetleniu prasy sowieckiej./

W końcu marca odbył się w Mińsku wszechbiałoruski zjazd członków związków zawodowych. W jednym z numerów "Zwiazdy" z tego okresu pojawił się artykuł Czerwiakowa, który z oburzeniem się wyraża i piętnuje pracującą inteligencję /przeważnie nauczycielstwo/ za to, że nie wzięła udziału w powyższym zjeździe i nie okazała w tej sprawie należytego zainteresowania.

"Zwiazda" z dn.1 kwietnia podaje: "Naskutek podpisania umowy pokojowej z Polską, wyraźnie zostaną nakreślone granice pasu neutralnego. Podniesie to znacznie nastrój mas włościańskich, które już się czują pewniejsze i zaczynają garnąć się do sowieków. Z początku, gdy granice nie były ustalone, mieszkańcy pasu neutralnego obawiali się przyjscia polaków, byli terroryzowani przez rozmaitych bandytów i bali się okazywać przychylność władzom sowieków. Tak np. powiat Słucki, zbliżony do linii demarkacyjnej do niedawna był rządzony przez "Ręwkomy" i dopiero od niedawna zaczęto tam czynić przygotowania do wyborów do Rad. tak samo i w innych miejscowościach."

Białoruska kultura.

W początku kwietnia odbyła się w Mińsku ogólna miejska konferencja Kultkomisji organizacji ~~IVVLLI~~ społecznych i instytucji państwowych oraz Kult-ośw. wydziałów związków zawodowych. W konferencji przyjmowali udział przedstawiciele 13 związków i 95 kult.-ośw.komisji - razem około 200 osób. Celem konferencji było ujednostajnić prace kult.-ośw.

Zagraniczne wydawnictwa. Wkrótce wyjeżdża zagranicę komisja w celu zawarcia tam umów dla wydania białoruskich książek.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

Komisja będzie się składała z 3 osób i z początku powiezie około 15 rękopisów, w tej liczbie gramatykę Losika, historję Białorusi Ignatowskiego, zbiór utworów białoruskich poetów: Janki Kupały, Z. Biaduli, C. Hartnego, J. Losika.

Państwowa białoruska biblioteka. W Domu Jubileuszowym założono państwową bibliotekę białoruską, którą niedawno dopełnił cenny zbiór książek, kupionych od rodziny zmarłego działacza białoruskiego, Żywiecowa. Białoruski Wydział Ludowego Komisarjatu Oświecenia poczynił kroki, by otrzymać od Komisarjatu Oświaty R.S.F.S.R. z rosyjskich bibliotek i księgozbiorów wszystkie książki odnoszące się do Białorusi, albo drukowane po białorusku.

Komisji Naukowej. Komisja naukowa dla ustalania białoruskiej terminologii rozszerza swą pracę. Sekcja matematyczna kończy już opracowanie podręcznika algebry i arytmetyki po białorusku. Przygotowuje się do druku zbiór deklamacji białoruskich. Pracują nad tem Słazewicz, Tezach i Zdanowicz. Falska pracuje nad wydaniem białoruskich bajek i gier. Losik pracuje nad zbiorom utworów Alesia Haruna. J. Dyła zbiera utwory Maksyma Bohdanowicza, w celu pośmiertnego wydania tych utworów przez zagraniczne białoruskie wydawnictwo.

Obchód Janki Kupały. 27 marca w Hłusku odbył się obchód poświęcony utworom Janki Kupały.

"Kółko studentów". Komisja Kult.-Ośw. przy Politechnice w Mińsku ma zamiar zmienić nazwę na "Białoruskie Kółko Studentów", które ma być podzielone na sekcje dla poznania białoruskiej historji, literatury i t.d.. w skład kółka wchodzi około 200 studentów.

Delegacja uczni z Bobrujska. W końcu marca przyjeżdżała do Mińska delegacja uczni białoruskiej szkoły w Bobrujsku. Delegacja ta złożyła adresy Czerwiakowowi i Jance Kupale. Delegacja prosiła Kupalę o pozwolenie nazwania szkoły jego imieniem.

W gminie Bortnikowskiej pow. Bobrujskiego w ciągu miesiąca zostało zorganizowane 10 przedstawień amatorskich po białorusku.

Ilość szkół. W pow. Mińskim funkcjonuje obecnie 100 szkół I stopnia. Informacje te podaje "Białoruskaja Dzierewnia". Poezja białoruska w języku rosyjskim. w Moskwie w wydawnictwie białoruskiego pododdziału Komisariatu Oświaty mniejszości narodowych wydany został w tłumaczeniu rosyjskim zbiór wierszy Janki Kupały z biografią poety.

Pokój, a przemysł białoruski.

"Zwiazda" z 2 kwietnia podaje: "Podpisanie pokoju z Polską i Turcją, oraz umowy handlowej z Anglią, daje możliwość rosyjskiej republice sowieckiej zacząć normalny prawidłowy handel z zachodem i ze wschodem.

Dla sowieckiej Białorusi stan taki ma również pewne korzyści natury ekonomicznej. Białoruś, pomimo jej bogactw naturalnych, dzięki zaniedbaniu przemysłu, dotąd nie może wejść na drogę odrodzenia ekonomicznego. Obecnie, wobec tego, że Rosja weszła na pomyślną torę ekonomiczną, Białoruś może prowadzić przy jej pomocy handel zawienny z zagranicą, wysyłając tam na eksport drzewo i niektóre przetwory drzewne, jak to farner, smołę, terpentynę i t.d., otrzymując natomiast z zachodu maszyny i inne niezbędne przedmioty, których Białorusi brakuje.

Rezultaty podatku żywnościowego.

"Zwiazda" z 16 kwietnia. 15 kwietnia odbyła się w Mińsku 3 sesja Centralnego Komitetu wykonawczego Białorusi. Celem sesji jest uregulowanie spraw, związanych z akcją zbierania podatku żywnościowego "Prodnaloga".

Na terytorjum Białorusi własność naogół niechętnie zgadza się na wszelkie "dzielenie się" z rządem swoim dobytkiem, a zwłaszcza żywnością i wszelkimi sposobami utrudnia pracę funkcjonariuszom organów aprowizacyjnych

sowieckich.

Z największymi trudnościami spotykają się agenci urzędów sowieckich w pow. Ihumenskim, pomimo, że jest to jeden z najbogatszych powiatów. Najlepsze stosunkowo rezultaty dał podatek żywnościowy w pow. Słuckim i Bobrujskim.

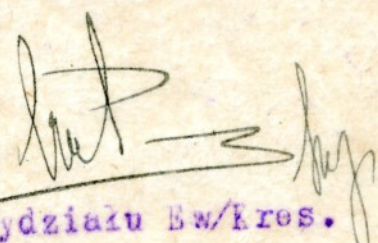
Statystycznie ~~WRSRMA~~ akcja przedstawia się następująco: Podatek żyta, kartofli i innych rodzajów zboża wynosi:

w powiecie Minskim	284582	pudy,
" " Ihumenskim	923000	"
" " Bobrujskim	392841	"
" " Borysowskim	247873	"
" " Mozyrskim	269913	"
" " Słuckim	545092	"

Procent wykonania podatku przedstawia się następująco:

powiat Minski	83,4%
" Ihumenski	27,33%
" Bobrujski	78,71%
" Borysowski	107,36%
" Mozyrski	50,73%,
" Słucki	77,2%

Wynika z tego, że ludność pow. Ihumenskiego uporczywie trzyma się starego systemu uprawiania sabotażu zarządzeń władz i myśli, że tym sposobem dojdzie do pomyślnych rezultatów.

Szef Wydziału Bw/Kres.